

Zondag 11 januari 2026
Eerste zondag na Epifanie

Lezing uit de profetie: Jesaja 42,1-7

Antwoordpsalm: 'Wat ik gezworen heb aan David, dat houdt stand' – **lied 89, 13 en 14**

Evangelielezing: Matteüs 3,13-17

Lied: 'Nu Gij de doop ontvangt in de Jordaan' – **lied 524**
in beurtzang: 1, 3 en 5 allen, 2 mannen, 4 vrouwen

Overweging

"Nu Gij de doop ontvangt in de Jordaan, stroomt aller wereld water daarin samen", zongen we. "Noach en Mozes, Jona en Naäman moedigen u vanaf de oever aan."

Een gedicht van Anton Metske. Over de doop van Jezus, het evangelie van deze zondag. Het is een van de sterke verhalen van de bijbel: elk jaar komt het terug op het lezingenrooster. Dit is een belangrijk kernverhaal, zei men al in de vroege kerk.

Metske pakt het op in zijn gedicht. Vier mensen die iets hebben met water juichen Jezus toe: Noach die een ark bouwt. Mozes die de Schelfzee laat spijten. Jona die dankzij een walvis aan de verdrinkingsdood ontkomt. En Naäman die door het water van de Jordaan genezen wordt. Vier bevrijdende waterverhalen. In alle vier speelt God de hoofdrol. Ook nu weer, bij de doop van Jezus.

Metske is naast dichter ook predikant. Jarenlang was hij straatpastor in Arnhem. Hij werkte er onder andere in een inloophuis. Daar trok hij op met verslaafden, daklozen en mensen met zware psychische en sociale problemen. Het vormde hem. En het vormde zijn geloof in God. In het gedicht is dat terug te vinden.

"Gij wilt niet als een onbeschreven blad veraf staan van ons volgekladderd leven; ons leven wordt U op het lijf geschreven, Gij stapt in onze dood als waterbad."

Ons volgekladderd leven – ik denk aan een muur vol graffiti. [Projectie dia graffiti:](#)

Veel chaos. Licht en donker door elkaar. Vaak onbegrijpelijk. Onduidelijk. Onzeker. Soms weet je raad met het leven, bevind je je in rustig vaarwater. Maar soms gaat er van alles niet goed.

Voel je hoe je wegzakt, besef je dat je het liefst groepen mensen mijdt.

Val je en breek je een schouder.

Blijkt je weerstand steeds zwakker en krijg je longontsteking.

Maakt een CVA een einde aan je bewegingsvrijheid...

Metske maakt in zijn werk mensen in de marge van de samenleving mee. Met levens vol krassen, fouten, verslaving, verslagenheid, spijt. Hij ziet hoe Jezus in hun volgekladderd leven stapt. Hij voegt zich in de rij van zondige mensen. Hij vraagt geen voorkeursbehandeling. Hij gaat op zijn beurt en net als zij kopje onder in het modderige water van de Jordaan.

"ons leven wordt U op het lijf geschreven, Gij stapt in onze dood als waterbad."

[Einde projectie graffiti](#)

Het lied van Metske liet me anders kijken naar dit verhaal over de doop van Jezus. Het legt niet de nadruk op zijn verheerlijking. Verheerlijking die je kunt horen in die stem uit de hemel: 'Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde.' Heeft Johannes de Doper hier niet naartoe gewerkt? 'Ik doop jullie met water... maar na mij komt iemand die meer vermag dan ik; ik ben zelfs niet goed genoeg om zijn sandalen voor hem te dragen.'

Maar Metske dicht: 'Dit is uw glorieuze ondergang.' Jezus is solidair met ons. Hij wacht niet tot we ons leven hebben 'schoongemaakt' voordat hij naast ons komt staan. Hij stapt in de rommel. En laat daarmee zien: *God* stapt in onze rommel. God staat 'onzichtbaar' in de rij van mensen die het niet meer weten. Hij is niet de koning op de troon, maar de mens in de menigte.

Het is wat we zongen in psalm 89. Eerst klonk de belofte: 'wat ik gezworen heb aan David, dat houdt stand'! God belooft trouw te blijven. Hij laat niet los wat hij begon. Direct daarna zongen we: 'En toch, en toch...' De koning wordt van alle kanten bedreigd. Hij dreigt zelfs kopje onder te gaan. Deze koning kent de zelfkant van het bestaan. De geknakte rietstengels; de kwijnende lichtjes.

'Geen wal, geen toren weert de plunderende bende.'

Het nabuurvolk bespot zijn bittere ellende.’
Deze koning gaat de weg van de marginalen. Hij blijft niet ver van ons volgekladderd leven.

Maar die stem uit de hemel dan? Plaatst die Jezus niet juist in een heel andere positie dan ons? Betekent die stem niet dat hij apart wordt gezet?

Nee, dat klopt niet met het verhaal. Jezus is immers door zijn doop één met ons geworden.
‘Lief Lam van God, zo smetteloos, zo rein, in ons gedompeld, één van ons geworden,’ zongen we. Jezus gaat onder in het water, één met ons. De stem die klinkt spreekt woorden tot hem die één met ons is en dus tot ieder van ons.
‘Gij roept de hele schepping tot de orde van zaligheid,’ dicht Anton Metske.

Het klopt met wat Matteüs ons verder vertelt. Hij vertelt van drie wijzen. Uit het oosten, het Tweestromenland, de bakermat van cultuur en religie, komen drie belangrijke mensen eer bewijzen aan... een kind. Dat nog niets is, niets heeft gepresteerd, geen naam heeft gemaakt. Eerbetoon aan kwetsbaarheid, kleinheid, machteloosheid. Intussen heeft de wereldlijke macht het nakijken: Herodes met al zijn macht en pracht en praal krijgt geen grip op hem. Nu is hier zijn doop. Waarbij Jezus gewoon zijn beurt afwacht tussen mensen van allerlei slag. Nog niets heeft hij gedaan, geen toespraak gehouden, geen wonder verricht. Toch klinkt op dit moment die stem: ‘Dit is mijn geliefde zoon, in hem vind ik vreugde.’
Het is een geschenk van God, deze status als ‘geliefde’. Een geschenk dat we ontvangen ongeacht wie we zijn of wat we presteren of hoe goed we ons best doen... En natuurlijk, dit weten we al met ons hoofd. Maar laten we eerlijk zijn: leven we er ook naar? Of lijden we aan een ‘prestatie-identiteit’: is onze dag pas oké wanneer we ons nuttig hebben gemaakt? Hebben we het gevoel dat we pas iemand zijn als we iets gepresteerd hebben...?

God kent ons en houdt van ons. Nog voordat we iets zijn in de ogen van de wereld, zijn we geliefd kind van God. De doop is het moment waarop deze waarheid klinkt – de waarheid voor Jezus en daarmee voor iedere mens.

Misschien maakt dat de solidariteit van Jezus wel vanzelfsprekend. Hij hoeft zijn status niet te beschermen. Hij hoeft geen afstand te houden tot ons met onze volgekladderde levens. Hij kan kwetsbaar zijn met de kwetsbaren. Zijn status, dat wil zeggen de status die er echt toe doet, is immers veilig.

In Jezus komt God zelf tussen ons in staan. En deelt hij in de ondergang en afgrond van ons bestaan.

Ik denk aan Margo die ik deze week sprak in het Gastenhuis. Die zich somber voelt en bezorgd nu haar duidelijk is dat ze een CVA heeft gehad. Hoe zal het verder gaan? Zal ze herstellen?

Ik denk aan Anneke de Booy die op de stiltedag een quilt exposeerde. Ze heeft die gemaakt van de stropdassen van haar Jan. Een minutieus werk. Een eerbetoon aan haar echtgenoot. Tegelijkertijd vermoed je in het prachtige resultaat iets van de zwaarte van het gemis.

Het is geen machtige God, deze God die onze afgrond deelt. Geen God die problemen oplost, verdriet wegneemt, alles perfect maakt. De geopende hemel boven de Jordaan betekent niet dat het lijden stopt. Die betekent wel dat het lijden door God gedeeld wordt. De God in het gedicht van Anton Metske is een mede-lijdende God: een God die niet van bovenaf ingrijpt, maar die aanwezig is in het diepste lijden van de mens.

Een God zonder machtsvertoon. Die niet schreeuwt, niet luidkeels roept in het openbaar, de geknakte rietstengels niet afbreekt, de kwijnende lichtjes niet dooft(– in de woorden van Jesaja).

Het is de God die alle uitsluiting vernietigt. De God die niets menselijks bij voorbaat veroordeelt, want niets menselijks is hem vreemd.

Het is de God die tot ons spreekt in de doop van Jezus.

Muziek

*Lied: ‘Ik vergeet nooit de mens die ik maakte’ – lied 927
(t. en m. M. Watson, vert. Andries Govaart)*